

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Solvuntur objectiones contra conclusionem art. 1. statutam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

maliter in se. Adde, quod eodem articulo per totum ubique S. Doctor distinguat hos reatus ab invicem: & præsertim in corp. adducto exemplo Davidis, cui, post remissum peccatum, dictum est, moriturum in pœnam delicti filium parvulum, & sic concludit: *Ergo remissâ culpâ remanet reatus alicujus pœnæ*: unde planè videtur intelligere, non tantùm remissâ parte culpæ, sed remissâ totâ simpliciter culpâ, remanere adhuc aliquem reatum pœnæ. Utraque sententia probabilis est: at quia posterior, seu, quæ asserit, hos duos reatus realiter distingui, communior est, & rationibus etiam verisimilioribus niti videtur, in eam præ altera, valde propendo.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones contra conclusionem articulo 1. statutam.

247. **O**B. 1. Peccatum habituale est effectus peccati actualis: atqui effectus debet esse distinctus à causa: ergo etiam peccatum habituale debet esse distinctum ab actuali: sed hoc non esset verum juxta nos: ergo. Confirm. Privatio gratiæ est quali effectus peccati actualis mortalis: ergo potest dici, quod in ista stet habituale peccatum, præsertim, cum etiam hæc privatio sit macula moralis, & quidem distincta à peccato actuali. Resp. dist. ma. Peccatum habituale adæquatè sumptum est effectus peccati actualis. neg. ma. peccatum habituale inadæquatè sumptum. om. ma. & dist. sic min. neg. conseq. Ut diximus, peccatum habituale dicitur duo, actuale præteritum, & moralem ejus perseverantiam: prius non causatur ab actuali; aliàs causaretur à se ipso: alterum potest dici aliquo modo causari ab actuali, quatenus scilicet istud pro priori præsupponitur ad moralem perseverantiam suam: quamvis non minus causetur hæc perseverantia ab aliis, e. g. ab ipso peccante, dum non præstat satisfactionem &c. Sed, quicquid de hoc sit, non est absurdum, quod una pars concreti causet alteram. Sic in hoc concreto, *intellectus cognoscens*, unque intellectus causat alteram partem, scilicet cognitionem. Ad confirm. neg. conseq. ob rationes adductas n. 238. sed de hoc plura inferius.

248. Ob. 2. Negatio satisfactionis, vel condonationis, præsupponit peccatum habituale: ergo non constituit illud. Resp. dist. antec. præsupponit peccatum habituale adæquatè sumptum, seu ut dicens moralem perseverantiam. neg. antec. inadæquatè sumptum, seu ut dicens peccatum actuale præteritum, conc. antec. & neg. conseq. In primo instanti A. quo Petrus peccat, nondum datur peccatum habituale, sed actuale adhuc præsens, necdum præteritum. Hoc peccatum, cum physicè transeat, non amplius manet physicè in sequenti instanti B. ut autem maneat moraliter, debet pro instanti B. nec pro ipso condignè satisfieri, nec ipsum benignè condonari; si enim unum ex his duobus fiat, peccatum pro hoc instanti non amplius manet; quia satisfactio, vel condonatio, sunt formæ destruentes peccatum habituale: hæc autem dari

non possunt cum re destructa: ergo peccatum, ut moraliter perseverans pro instanti B. non potest præsupponi adæquatè constitutum ad negationem remissionis ponendam in instanti B; sed per hanc completur, & constituitur in ratione moraliter perseverantis. Sic proportionaliter discurrendum est de sequentibus instantibus.

249. Dices. Ideo DEUS pro hoc instanti negat remissionem peccati Petro; quia dignus est, seu, quia peccator habitualis est: ergo pro priori ad negationem remissionis est habitualis peccator. Resp. dist. antec. quia dignus est suo modo radicaliter pro hoc instanti. conc. antec. quia jam formaliter dignus est. neg. ant. & conf. Radicaliter dico dignum Petrum; quia, cum formaliter fuerit dignus negatione remissionis, seu peccator, in præcedenti instanti A. etiam exigitur, ut sequenti instanti B. eodem modo dignus, seu peccator, maneat, nisi pro priori signo naturæ, aut condigna satisfactio, aut benigna remissio fiat: & hanc exigentiam voco radicalem dignitatem: formaliter autem dignus fit per ipsam negationem satisfactionis, aut remissionis. Paritas habetur in homine, qui prorsus sanus, & vegetus in instanti A. exigit, ut etiam duret pro instanti B. nisi pro priori signo naturæ interveniat cædes subitanea: in quo casu homo non durat pro instanti B. per durationem A. formaliter, sed tantùm radicaliter. Responsio firmatur ex eo, quod, si pro instanti B. jam formaliter daretur peccatum habituale, non posset pro eo instanti à DEO remitti; quia non posset simul dari peccatum, & ejus destructio.

250. Ob. 3. Creatura non potest de condigno satisfacere pro peccato mortali: ergo satisfactio condigna à creatura præstanda est Chimæra: ergo negatio illius est negatio Chimæra: ergo juxta nos peccatum habituale constituitur ex negatione Chimæra, quod est absurdum. Resp. neg. suppositum, & ultimam consequentiam. Etsi non possit satisfactio condigna haberi à creatura, potuit creaturæ applicari satisfactio condigna Christi Domini; unde non dicimus, peccatum habituale consistere in negatione condignæ satisfactionis præstandæ ab homine, sed præscindendo, à quocunque demum præstetur. Accedit, quod saltem pro peccato veniali juxta multos probabiliter possit pura creatura satisfacere, adeoque saltem peccatum veniale habituale possit stare in negatione talis satisfactionis, præstandæ à pura creatura. Sed, etiam si hoc verum non esset, sufficeret responsio prior.

251. Ob. 4. Si negatio remissionis constituit peccatum habituale, DEUS est auctor peccati habitualis: hoc est blasphemum: ergo. prob. ma. qui liberè complet totum, est auctor, & causa per se totius: sed DEUS, negando remissionem, complet, & quidem liberè, totum peccatum habituale: ergo. Resp. neg. ma. ad prob. dist. ma. qui liberè complet totum, est auctor totius in physicis. om. ma. in moralibus. subdisting. si teneatur abstinere à complendo eo toto. om. ma. si non teneatur abstinere. neg. ma. & dist. sic min. neg. conseq. Quis dicat, quod is, qui accepit injustè ingens damnum, & non vult (sicut non tenetur) remittere compensationem sibi faciendam, sit auctor injustitiæ perseverantis? certe nemo hoc cogitat. Illi scilicet imputatur perse-

H 3

veran-

verantia injuriæ, vel injustitiæ, qui dedit liberè justam causam negandi remissionem. Ut autem res se habet in humanis, ita etiam se habet in Divinis: certè etiam DEUS non tenetur injuriam gratis homini remittere. Ratio ulterior est; quia, qui utitur jure suo, non est causa peccati; sed peccatum respectu ipsius est tantum effectus per accidens.

252. Ob. 5. Si DEUS destrueret peccatorem, non maneret peccatum habituale, & tamen juxta nos manerent omnes illius partes: ergo etiam ipsum maneret: adeoque simul maneret, & non maneret, quæ sunt contradictoria. prob. 2. p. ant. maneret enim verum, peccatum actuale præteritis, & pro eo non fuisse satisfactum, nec ipsum benignè remissum: ergo. Resp. neg. 1. p. antec. quæ non est probata; nam, licet eo casu non maneret peccator, maneret tamen peccatum. Sic in humanis, mortuo debitore, nihil relinquente, potest tamen manere debitum; quia semper manet jus ad exigendum debitum, quamvis per accidens solutio haberi nequeat. Imò, cum DEUS posset semper peccatorem reproducere, posset denuo ab eo poenas repescere. Si autem reproducere nollit, fortè dici posset, implicite peccatum remisisse, quamvis id necessario dici non deberet, ut patet ex modo dictis. Tandem hoc argumentum probaret ad summum, quòd peccatum habituale etiam constituitur ex duratione, vel existentia peccatoris: quod, quamvis necessario admitti non debeat, posset tamen salva conclusione omitti.

253. Ob. 6. Peccatum habituale est macula intrinseca animæ: sed juxta nos nihil esset intrinsecum: ergo. ma. prob. Scripturæ dicunt, animam à peccato mundari, lavari &c. sed ista in sensu proprio, in quo debent accipi Scripturæ, significant, maculam esse animæ physicè intrinsecam: ergo. Confirm. 1. Ex eo, quòd charitas dicatur diffusa in cordibus nostris, colligitur, eam intrinsecam esse: ergo etiam ex eo, quòd peccatum habituale dicatur macula, per charitatem eluenda, colligi debet, ipsum esse intrinsecum. Confir. 2. Gratia, quæ expellit peccatum, est forma intrinseca: ergo etiam peccatum, quod expellitur, debet esse intrinsecum.

Resp. dist. ma. Peccatum habituale est macula intrinseca physicè. neg. ma. est intrinseca moraliter. conc. ma. & dist. mi. juxta nos nihil esset intrinsecum physicè. conc. mi. intrinsecum moraliter. neg. mi. & conf. Scilicet hæc macula habet se, sicut macula ex administratione vilis officii, de qua num. 234. vel sicut privatio gratiæ, quæ, cum etiam nihil sit, tantum moraliter intrinseca est. ad prob. neg. mi. Scripturæ fat propriè accipiuntur, saltem quantum possunt in hoc casu, attentis rationibus pro nostra concussione, si sumantur in sensu morali. Adde, quòd lavatio peccati, etiam per gratiam facta, non sit physica, sed tantum moralis. Ad 1. confirm. dist. ant. colligitur, charitatem esse intrinsecam, ex hoc solo, quòd dicatur diffusa in cordibus nostris. neg. ant. colligitur, esse intrinsecam, ex hoc, & simul etiam aliunde, scilicet ex autoritate Conciliorum, & Patrum, atque Doctorum, qui eum textum ita explicant. conc. antec. & neg. conf. Ad 2. confirm. neg. conseq. & retorq. argumentum. Gratia est positivè intrinseca:

ergo etiam peccatum debet esse positivè intrinsecum. Si velis vim facere in termino expellere, Resp. gratiam non expellere physicè peccatum, sed tantum moraliter. Tandem hæc omnia adversariis possunt objici; quia etiam privatio, cum nihil sit, strictè loquendo, physicè intrinseca non est.

254. Ob. 7. DEUS odit peccatum habituale totum, non autem odit negationem remissionis gratiæ: imò hanc sæpè vult: ergo hæc non constituit peccatum. Confirm. Hæc negatio est decretum DEI, quod realiter est DEUS, seu summum bonum: atqui summum bonum non constituit peccatum, quod est summum malum: ergo. Resp. dist. 1. p. antec. DEUS odit totum peccatum habituale denominativè sumptum. conc. quidditivè sumptum. neg. 1. p. antec. & conc. 2. neg. conseq. Non omnia, quæ constituunt malum, aut odio habitum, quidditivè sumptum, etiam sunt mala, vel odio habita, de qua re vide num. 27. Ad confir. om. ma. dist. mi. summum bonum non constituit malum denominativè sumptum. conc. mi. quidditivè sumptum. neg. mi. & conseq.

Dices, DEUS non odit tantum peccatum præteritum, sed etiam moralem ejus perseverantiam: ergo nulla responsio. prob. ant. si DEUS solum peccatum odisset, deberet adhuc odisse Davidem, & S. Petrum; quia semper verum est, eorum peccata fuisse, & præteritis: atqui eos non odit: ergo. Resp. dist. ant. DEUS etiam odit moralem perseverantiam peccati formalem. neg. ant. radicalem in hac providentia, conc. ant. & neg. conseq. In hac providentia, licet peccati habitualis perseverantia non stet formaliter in privatione gratiæ, ut dictum n. 238. tamen istam trahit post se, tanquam effectum, qui in radice homini est liber, & imputabilis; si enim homo ageret poenitentiam, vel adhiberet media ad delendum peccatum, posset ex meritis Christi peccati perseverantiam auferre: adeoque DEUS hunc neglectum mediorum, tanquam radicalem perseverantiam peccati, merito odit: quamvis non oderit ipsum decretum suum non remittendi, nec condonandi gratis peccatum. Si autem ponatur alia providentia, in qua moralis perseverantia staret in sola negatione remissionis; quia DEUS homines non elevasset, nec Christus venisset ad condignè satisfaciendum, tunc neg. antec. ad prob. neg. maj. Peccatum illorum Sanctorum DEUS semper odio habebit; at non semper odio habebit Sanctos propter peccatum; quia, ut DEUS aliquem propter peccatum odio habeat, requiritur tanquam conditio, ut adsit negatio remissionis peccati, quam tamen DEUS odio non habet. Sic, ut ignis urat, debet adesse applicatio, quæ tamen ipsa non urit. Potest fors etiam responderi, ipsum quoque peccatum præteritum esse constitutum moralis perseverantiæ, ut videtur innui sequenti objectione: & tunc DEUS etiam ipsam moralem perseverantiam, saltem inadæquatè sumptam, poterit odisse.

Ob. 8. Duratio physica est adæquatè distincta à re durante; ergo etiam duratio, seu perseverantia moralis peccati. Confirm. Negatio destructionis est tantum conditio ad durationem, vel perseverantiam: ergo non est ipsa perse-

perseverantia. Resp. 1. om. totum; nil enim inde contra nos inferitur; nam, si etiam duratio moralis peccati esset adæquatè distincta à peccato actuali (hoc enim dicitur durare, seu moraliter perseverare) non obesset nostræ conclusioni; neque enim inde inferretur, quòd etiam negatio peccati, actualiter existentis, item negatio satisfactionis &c. deberent esse distincta à morali ejus perseverantia. Dixi om. ant. quia, licet consequentia non obesset nostræ conclusioni, tamen absolute non videtur vera; nam, etiamsi daretur negatio satisfactionis, & condonationis, si peccatum non præcessisset, non daretur moralis peccati perseverantia, adeoque hujus quidditative sumptæ pars est quoque ipsum peccatum.

Unde resp. 2. retorq. inprimis arg. Existentia physica est adæquatè identificata cum re existente: ergo etiam existentia moralis. dein neg. conseq. Disparitas petenda est ex eo, quòd distinctio durationis physica à re durante probetur rationibus, quæ non probant distinctionem, saltem adæquatam, rei moraliter durantis ab ipsa duratione, seu existentia, aut perseverantia moralis; cum præsertim ista denominatio moraliter durantis non sit tota positiva. Ad confir. dist. ant. negatio destructionis est tantum conditio ad durationem physicam. om. antec. ad moralem neg. antec. & conseq. Duratio physica præsupponit, vel pro priori temporis, vel pro priori naturæ, negationem destructionis: cumque ipsa sit modus, qui se solo adæquatè physice denominat subiectum durans, illa negatio est tantum conditio: at perseverantia moralis peccati, cum non sit physica duratio, non præsupponit negationem remissionis, sed ex ea constituitur, ut dictum n. 249.

255. Ob. 9. Non potest explicari, quale objectum habeat juxta nos decretum DEI, volentis condonare, vel remittere peccatum: hoc est absurdum: ergo, prob. ma. DEUS non vult peccatum non præterisse; hoc enim est impossibile: non vult satisfactionem condignam; sic enim non remitteret, vel condonaret: non vult gratiam; quia in alia providentia, si homo non esset elevatus ad statum supernaturalem, gratia ei non infunderetur: imò etiam in aliquo statu elevationis possibili, diverso ab eo, in quo nunc conditi sumus, posset peccatum condonari sine infusione gratiæ: non vult condonationem; sic enim vellet decretum DEI seipsum: ergo.

Resp. neg. ma. & dico, hoc decretum habere varia objecta. 1. Habet pro objecto peccatum præteritum, non volendo, illud non præterisse, sed volendo, illud non ulterius moraliter perseverare: 2. Habet pro objecto ipsum peccantem, cui bene vult, dum vult ei remissum peccatum. 3. In hac providentia habet etiam pro objecto gratiam, quam vult homini infundere. 4. Habet pro objecto inadæquato seipsum, quatenus hoc decretum vult, per seipsum peccatum condonare: nec est ullum, vel minimum absurdum, admittere, quòd aliquis actus habeat seipsum pro objecto partiali. Sic omnis lex, dum vult per se ipsam obligare, habet seipsam pro objecto inadæquato. Sic Logici est notum, hanc cognitionem: *Omnis cognitio est actus vitalis*: habere seipsam pro objecto inadæquato.

ARTICULUS IV.

Solvuntur reliquæ Objectiones.

256. Ob. 10. contra dicta n. 237. Justitia habitualis est qualitas pulchra, & sana: ergo injustitia habitualis est qualitas foeda, & morbida. Confir. 1. Peccatum originale, quod est habituale, transfunditur ex Tridentino sess. 5. can. 2. in posteros, mundatur, seu eluitur per baptismum: item cuique proprium inest: sed hæc nec conveniunt privationi gratiæ, nec peccato Adami præterito moraliter perseveranti: ergo debet admitti qualitas maculans, in qua stet hoc peccatum: ergo etiam alia peccata habitualia stant in tali qualitate; quia est par ratio. Confirm. 2. Scriptura vocat peccatum simpliciter maculam: ergo intelligenda est de macula physice tali.

Resp. loquendo de justitia naturali, antecedens posset negari; quia illa posset stare in actu charitatis moraliter perseverante: at verò justitia habitualis supernaturalis est qualitas, quod vel maxime colligitur ex Conciliis, & Scripturis, & communi sensu Doctorum, qui Scripturas, & Concilia ita interpretantur. Ratio etiam est; quia justitia habitualis supernaturalis est participatio Divinæ naturæ, pignus hereditatis æternæ, radix operationum, & habituum infusorum supernaturalium, quæ non possunt convenire actui charitatis, moraliter tantum perseveranti. At injustitia habitualis non est juxta communem Doctorum, Scripturas, & Concilia interpretantium, qualitas positiva; nam opinio adstruens hanc qualitatem est vix unius, aut alterius. Dein injustitia est quidem in genere moris valde foeda, non tamen est radix malorum habituum infusorum: nec est propriè participatio naturæ diaboli, nec pignus exclusionis ab hereditate æterna &c.

257. Ad 1. confirm. Trident. non loquitur de transfusione physica, & propriè dicta; aliàs peccatum originale deberet esse liquor: nec loquitur de strictè dicta lotionem; quia non est corpus: sed Concilium tantum vult, quòd peccatum originale moraliter transfundatur, (id est, propagetur) atque etiam moraliter lavetur. Quomodo autem cuique peccatum originale proprium sit, dicemus inferius, agendo ex proposito de peccato originali, in forma conc. ma. neg. mi. & conseq. Ad 2. confirm. neg. conseq. Scriptura intelligenda est juxta communem interpretationem Patrum, atque Doctorum, qui eam non interpretantur de macula physice tali: sufficit ergo, si dicatur esse turpitudine moraliter talis. Nec opponas sensum fidelium, censentium, animam foedari intrinsecè; nam hoc totum admittimus in sensu morali; non verò in physico, pro quo sensus communis fidelium non stat.

258. Ob. 11. Actus charitatis tantum radicaliter, gratia autem formaliter justificat: ergo etiam peccatum præteritum tantum radicaliter, & qualitas deformis formaliter maculat. Confir. Sicut dantur qualitates, reddentes corpus pulchrum, & aliæ reddentes illud deforme, ita etiam de-